

➤ FRA PRESIDENTEN

For første gang er det laget en stortingsmelding om primærhelsetjenesten. Våre to hovedbudskap var: Det er behov for flere fastleger og helsetjenesten i kommunene må ledes og koordineres slik at pasientene opplever én sammenhengende tjeneste.

Pasientens eller helsepersonellens helsetjeneste?

For første gang i historien er det laget en stortingsmelding om primærhelsetjenesten. Vi hadde to hovedbudskap i innspillene til meldingen: Det er behov for flere fastleger og helsetjenesten i kommunene må ledes og koordineres slik at pasientene opplever én sammenhengende tjeneste. Leger og andre helseprofesjoner må jobbe i team for å skape pasientens helsetjeneste. Hvordan svarer meldingen på dette?

Dagen etter at meldingen kom skrev Aftenposten på lederplass at Høie er overforsiktig når han i meldingen ikke gir klare svar på hva myndighetene vil med Fastlegeordningen.

Legeforeningen mener unnvikelsen er oppsiktsvekkende. Myndighetene anerkjenner økt behov for legearbeidskraft; antallet eldre med kroniske sammensatte lidelser øker og flere skal ha mer behandling i kommunene. Løsningen de foreslår er at fastlegene skal avlastes ved at andre yrkesgrupper får økt kompetanse og flere rettigheter. Meldingen legger stor vekt på at koordineringen av kommunale helsetjenester skal skje gjennom styrket ledelse. Men i de foreslåtte primærhelseteamene – hvor pasientene faktisk møter helsearbeiderne – vil regjeringen ikke at dette skal skje i tydelig ledede virksomheter som jobber tverrfaglig og helhetlig. Dette er overraskende og uforståelig.

Legeforeningen støtter kompetanseheving, samarbeid, tverrfaglig samarbeid og ledelse. Vi støtter flere kommunepsykologer og bedre bruk av sykepleiere. Vi er imidlertid mot å bygge opp enda flere parallelle kommunale helsetilbud som jobber uavhengig av hverandre og med ulik nisjekompetanse. Vi er enige med regjeringen i at silotenkningen må erstattes med én dør inn for pasienten. De foreslåtte virkemidlene peker mot nye siloer. Det siste kommunene og befolkningen trenger er flere selvstendige og uprioriterte helsetilbud. Det vil øke presset på spesialisthelsetjenesten, fordi summen av kompetanse i de kommunale helsetjenestene fortsatt ikke vil få spille på lag, med pasienten i ett felles sentrum.

Befolkningens forventning er trygghet for tilgang til medisinsk ekspertise ved behov. Legers utdanning, videre- og etterutdanning handler om nettopp dette. Leger står for den medisinske ekspertisen i helsetjenesten. Samtidig er det slik at fastlegen, jordmor, helsesøster, sykepleier og psykolog hver for seg lett kan komme til kort i møtet med pasienter med sammensatte og komplekse behov. Dersom en får til reelt samarbeid er det mulig å utløse store potensial. Vi forventer at regjeringen foreslår virkemidler som utløser, og ikke forhindrer, slike synergieffekter. Løsningen er ledelse gjennom hele kjeden – ikke flere fragmenterte ledelsesnivåer.

Primærmeldingen peker på at det blir knappe ressurser i lang tid fremover og at de ressursene man har bør brukes best mulig. Det dokumenteres imidlertid ikke hvordan økt antall av de fleste andre yrkesgrupper unntatt legene, skal gi bedre økonomisk kontroll i helsetjenesten. Erfaringer fra andre land tilsier at det fort blir dyrere hvis forskjellige personellgrupper bygger opp egne tilbud parallelt.

Fastlegeordningen er en stor helsereform som har vært en sjelden helsepolitisk suksess. Vi kan ikke se at det er fremført kunnskapsbasert argumentasjon som tyder på at andre løsninger er bedre og billigere. Fastlegeordningen bør derfor utvikles og styrkes med flere leger og økt tilgang på sykepleiere, psykologer og andre helseprofesjoner. Da får man pasientens – og ikke helsepersonellens helsetjeneste.

Hege Gjessing

Hege Gjessing
hege.gjessing@legeforeningen.no
president